

# Vorbereiding BIO Sociale Dienst en DG&J op 3 april 2025

## *Onderdeel Dienst Gezondheid & Jeugd*

3 april 2025 komt een afvaardiging van de Sociale Dienst en een afvaardiging van de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) bij u als gemeenteraad op bezoek. Voor beide diensten is een apart tijdvak gereserveerd. In dit document wordt de opzet van de bijeenkomst niet in detail uitgewerkt. Daarentegen beoogt dit document u in de informatiepositie te brengen om de hieronder genoemde doelen te kunnen behalen en om er een zinvolle bijeenkomst van te maken. Daartoe wordt in dit document relevante achtergrondinformatie geboden. Het wordt in aanloop naar de bijeenkomst ook naar de DG&J gestuurd.

De bijeenkomst kan in twee delen worden verdeeld: bestuurlijke opdracht en toekomstige beleidsmatige keuzen.

## *Deel 1: bestuurlijke opdracht*

Het eerste deel van de bijeenkomst met de DG&J gaat over de bestuurlijke opdracht.

De aanleiding voor die opdracht zijn de grote financiële uitdagingen waar gemeenten voor staan. De bijbehorende doelstelling van de bestuurlijke opdracht is het in kaart brengen van mogelijkheden die de DG&J ziet om binnen haar verantwoordelijkheden bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het jeugddomein voor gemeenten.

## *Deel 2: toekomstige beleidsmatige keuzen*

Om ervoor te zorgen dat onze bijdrage aan de DG&J fors vermindert en binnen onze begroting blijft, zullen er keuzes moeten worden gemaakt. De beleidsmatige en organisatorische ideeën die we daar nu over hebben staan centraal tijdens het tweede deel van de avond.

# Deel 1. Bestuurlijke opdracht

Voorstel voor de doelen van dit onderdeel van de bijeenkomst:

- a. Algemene boodschap afgeven als gemeenteraad dat onze bijdrage aan de DG&J omlaag moet.
- b. Grip krijgen op de bestuurlijke opdracht.
- c. (Kritische) vragen stellen en wensen kenbaar maken t.a.v. de bestuurlijke opdracht.

*NB: we zullen de DG&J vragen af te trappen met een presentatie over de bestuurlijke opdracht. Om te voorkomen dat u onvoldoende toekomst aan het stellen van vragen en het maken van opmerkingen over de bestuurlijke opdracht, zal ons verzoek aan de DG&J zijn de presentatie niet langer dan 10 minuten te laten zijn.*

## 1.1 Begroting bijdrage Alblasserdam 2025

De dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ (DG&J) is een gemeenschappelijke regeling waarvan de financiën primair via de inwonersbijdrage van de gemeenten lopen. De dienst bestaat uit vier onderdelen, hieronder zullen alle vier de diensten kort beschreven worden. Daarnaast zal per dienst ook ingegaan worden op het behorend begrotingsonderdeel en een eventuele toelichting hierop.

Zie in onderstaande tabellen de gemeentelijke bijdrage per gemeente toegespitst op de verschillende onderdelen van de DG&J (excl. kosten jeugdhulp) voor 2025. Inmiddels is door het AB DG&J een besluit genomen waardoor het bedrag is verhoogd naar € 1.498.044.

Gemeentelijke bijdrage DG&J

(bedragen x € 1)

| Taakveld      | Product                    | Verdeelsleutel | Totaal            | Alblasserdam     | Dordrecht        | Gorinchem        | Hardinxveld-Giessendam | Hendrik-Ido-Ambacht | Hoeksche Waard   | Molenvliet       | Papendrecht      | Sliedrecht       | Zwijndrecht      |
|---------------|----------------------------|----------------|-------------------|------------------|------------------|------------------|------------------------|---------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| 7.1           | Infectieziektenbestrijding | *1             | 2.412.431         | 99.862           | 750.813          | 225.184          | 85.523                 | 135.068             | 372.175          | 191.912          | 158.044          | 140.046          | 253.803          |
| 7.1           | SOA/Sense                  | *1             | 132.555           | 5.487            | 41.255           | 12.373           | 4.699                  | 7.422               | 20.450           | 10.545           | 8.684            | 7.695            | 13.946           |
| 7.1           | TBC                        | *1             | 446.491           | 18.482           | 138.960          | 41.677           | 15.829                 | 24.998              | 68.882           | 35.519           | 29.251           | 25.920           | 46.974           |
| 7.1           | Reizigers                  | *1             | -0                | -0               | -0               | -0               | -0                     | -0                  | -0               | -0               | -0               | -0               | -0               |
| 7.1           | Gezondheid en Milieu       | *1             | 455.740           | 18.865           | 141.839          | 42.540           | 16.156                 | 25.516              | 70.309           | 36.255           | 29.857           | 26.457           | 47.947           |
| 6.1           | Toezicht Kinderopvang      | *1             | 679.128           | 28.112           | 211.363          | 63.392           | 24.076                 | 38.023              | 104.772          | 54.026           | 44.491           | 39.425           | 71.449           |
| 6.60          | Toezicht WMO               | *1             | 146.920           | 7.191            | 54.066           | 16.216           | 6.159                  | 9.726               | 0                | 13.820           | 11.381           | 10.085           | 18.277           |
| 7.1           | Gezondheidsbevordering     | *2             | 2.462.289         | 103.390          | 727.072          | 221.308          | 90.528                 | 147.234             | 407.416          | 208.293          | 163.724          | 141.236          | 252.088          |
| 7.1           | Crisisorganisatie          | *1             | 232.200           | 9.612            | 72.267           | 21.674           | 8.232                  | 13.000              | 35.822           | 18.472           | 15.212           | 13.480           | 24.429           |
| 7.1           | OGGZ                       | *1             | 707.518           | 29.288           | 220.198          | 66.042           | 25.082                 | 39.613              | 109.152          | 56.284           | 46.351           | 41.073           | 74.435           |
| 6.23          | Veilig Thuis Volwassenen   | *1             | 0                 | 0                | 0                | 0                | 0                      | 0                   | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| 6.23          | Veilig Thuis Jeugd         | *1             | 4.920.534         | 203.685          | 1.531.402        | 459.298          | 174.438                | 275.492             | 759.110          | 391.436          | 322.355          | 285.646          | 517.672          |
| 6.23          | Crisisdienst               | *1             | 1.210.691         | 50.116           | 376.799          | 113.010          | 42.920                 | 67.785              | 186.778          | 96.312           | 79.315           | 70.283           | 127.372          |
| 4.3           | Leerplicht                 | *3             | 2.156.260         | 103.903          | 511.620          | 166.488          | 97.001                 | 176.375             | 396.462          | 233.176          | 145.191          | 126.257          | 199.786          |
| 4.3           | RMC                        | *1             | 228.442           | 9.456            | 71.097           | 21.323           | 8.098                  | 12.790              | 35.243           | 18.173           | 14.966           | 13.261           | 24.034           |
| 7.1           | Jeugdgezondheidszorg       | *4             | 14.394.541        | 690.179          | 3.439.790        | 1.130.013        | 660.184                | 1.191.734           | 2.608.432        | 1.540.861        | 947.013          | 850.250          | 1.336.086        |
| 7.1           | Kennisprogramma            | *1             | 1.581.235         | 65.455           | 492.123          | 147.597          | 56.056                 | 88.531              | 243.943          | 125.790          | 103.590          | 91.794           | 166.356          |
| <b>Totaal</b> |                            |                | <b>32.166.975</b> | <b>1.443.086</b> | <b>8.780.665</b> | <b>2.748.134</b> | <b>1.314.981</b>       | <b>2.253.307</b>    | <b>5.418.947</b> | <b>3.030.873</b> | <b>2.119.423</b> | <b>1.882.905</b> | <b>3.174.653</b> |

Concreet betekent dit onderstaande bedragen per onderdeel van de DG&J (nogmaals excl. Jeugdhulp) voor Alblasserdam voor 2025:

|              |           |
|--------------|-----------|
| GGD          | € 385.744 |
| JGZ          | € 690.179 |
| Veilig Thuis | € 253.801 |
| Leerplicht   | € 113.359 |

### GGD ZHZ

Het onderdeel GGD ZHZ bestaat uit de volgende vijf teams:

- Infectieziektebestrijding, gezondheid en milieu
- Expertisecentrum vaccineren en seksualiteit
- Toezicht Kinderopvang en WMO
- Gezondheidsbevordering
- Openbare (Geestelijke) Gezondheidszorg (O(G)GZ)

Een aanzienlijk deel van de taken die de GGD voor ons als gemeente uitvoert betreffen wettelijke taken. Zo geven ze bijvoorbeeld met hun taken uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid en de handhaving van de Wet Kinderopvang (Wko).

Niet alle taken die onder de verschillende teams van de GGD zijn belegd zijn louter wettelijk. Gezien de veelheid van taken die onder de verschillende teams belegd is, blijkt het in de praktijk lastig om grip te krijgen op wat de mogelijkheden zijn om in het kader van de bezuinigingen taken weg te halen bij de GGD. Ambtelijk wordt er hard gewerkt om hier meer grip op te krijgen.

Wat betreft de financiën die gebonden zitten aan de taken van de GGD (zoals hierboven beschreven) staat er in de begroting van de GGD voor 2025 een bedrag van €385.744 opgenomen.

**Mogelijk zou u in dit kader de DG&J kunnen bevragen om de taken van de GGD-teams welke geen wettelijke basis hebben inzichtelijk te maken.**

#### Jong JGZ

Naast de vijf onderdelen waar de GGD zelf uitvoering aan geeft heeft de GGD ook een rol bij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De GGD zorgt hierbij voor de inkoop en contractmanagement van Jong JGZ als gedelegeerd opdrachtgever van het basispakket. Lokaal maatwerk wordt door de gemeente opgepakt.

In de begroting van de DG&J staat hier voor 2025 een bedrag van € 690.179 benoemd voor de gemeente Alblasserdam.

#### Leerplicht + vroegtijdig schoolverlaten ZHZ

De Leerplichtwet stelt de colleges van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor het aanstellen van leerplichtambtenaren om toezicht te houden op naleving van deze wet. Gemeenten in de Regio Zuid Holland Zuid organiseren deze verantwoordelijkheid gezamenlijk via een gedelegeerde collegeregeling aan de DG&J. De organisatie Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS) is belast met de regionale uitvoering hiervan.

De belangrijkste taken van LVS zijn het voorkomen en aanpakken van ongeoorloofd schoolverzuim, en het behandelen van verzoeken tot vrijstelling en vervangende leerplicht. Sinds schooljaar 2019/2020 zijn de aantallen absolute verzuimmeldingen, relatieve verzuimmeldingen, en verzoeken tot vrijstelling en vervangende leerplicht aanzienlijk toegenomen.

LVS krijgt sinds 2019 een structurele financiering van 12,9 fte voor de uitvoering van zijn taken. Het Algemeen Bestuur (AB) van de DG&J heeft voor de jaren 2023, 2024 en 2025 extra incidentele financiering toegekend van 4,6 fte, zodat LVS de gestegen werklast het hoofd kan bieden. Dit maakt een totaal van 17,5 fte voor deze jaren.

De toekenning van deze incidentele middelen aan LVS is bedoeld als een tijdelijke oplossing, het AB heeft daartoe een bestuursopdracht geïnitieerd om toe te werken naar een structurele oplossing.

Vanuit de lopende bestuursopdracht voor LVS zal moeten blijken wat de benodigde capaciteit voor LVS wordt. De verwachting was dat dit in de begroting 2026 nog verwerkt kon worden. Doordat het project met een jaar is vertraagd (o.a. door wisseling in projectleiders), zal dit te laat zijn om de effecten in de begroting 2026 te verwerken. Bij de begroting 2026 zal, indien de vordering van de bestuursopdracht daar de mogelijkheid toe biedt, een procesvoorstel worden opgenomen. In de vergadering van het AB DG&J van april 2025 is de verwachting dat er n.a.v. de bestuursopdracht een advies gepresenteerd wordt waar tevens besluitvorming over moet plaatsvinden. Dit kan leiden tot een verhoging van de inwonerbijdrage.

Vanuit de begroting van de DG&J is voor 2025 €113.359 benoemd voor de gemeente Alblasserdam voor de diensten van LVS.

**U zou aan de DG&J kunnen vragen in hoeverre de bestuursopdracht bijdraagt aan de bezuinigingsopgave.**

#### Veilig Thuis ZHZ

Binnen de DG&J voert Veilig Thuis ZHZ de wettelijke taak uit om kinderen en volwassenen in afhankelijkheidsrelaties te beschermen bij situaties waar veiligheid op het spel staat, omdat iedereen recht heeft op een 'veilig thuis'. Veiligheid is een voorwaarde opdat alle mensen van -9 maanden tot

100+ jaar onbelemmerd kunnen functioneren en zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooiën. Voor het borgen van deze veiligheid werkt Veilig Thuis intensief samen met gemeenten, politie, Veiligheidshuis en de regionale en lokale (zorg)partners, waaronder de lokale teams. Voor 2025 is er vanuit de DG&J voor Alblasserdam €253.801 begroot.

De bij de begroting 2025 voorgestelde uitbreiding van 7,25 fte is vanuit het AB gehonoreerd. Wel is incidenteel 4,5 fte incidenteel toegekend. Met deze 4,5 fte kan Veilig Thuis niet het huidige gewenste dienstverleningsniveau bieden, doorlooptijden zullen oplopen en daarmee zal niet worden voldaan aan wettelijke gestelde normen. De effecten van deze lagere toekenning zijn in een Impactanalyse weergegeven en eventueel te maken keuzes worden middels de impactanalyse voorgelegd. Effecten van de nog te maken keuzes zijn niet verwerkt in de genoemde gewenste uitbreiding voor 2026. Afhankelijk van besluitvorming rondom de Impactanalyse Veilig Thuis zullen eventuele gemaakte keuzes worden verwerkt in de begroting 2026. Tot op heden is er nog geen zicht op de verdere uitwerking van de impactanalyse. **U zou als Raad de DG&J kunnen vragen wanneer zij verwacht de uitwerking van de impactanalyse af te hebben en te delen voor besluitvorming, zodat het nog verwerkt kan worden in de begroting voor 2026. Ook kunt u vragen hoe de impactanalyse kan bijdragen aan de bezuinigingsopgave.**

### Serviceorganisatie Jeugd ZHZ

De SOJ voert in het kader van de Jeugdwet een aantal gedelegeerde taken uit op het vlak van inkoop- en contractmanagement, administratie en bekostiging, advies en informatievoorziening en verantwoording. Deze regionale inzet vindt plaats onder aansturing van het DB/AB van de DG&J. De advisering en ondersteuning door SOJ op onderdelen van het meervoudig lokale programma 'Werk voor de Jeugd' vindt plaats via het regionale AO Jeugd, het Netwerk MT en het PFO Jeugd van de gemeenten.

De Serviceorganisatie Jeugd ZHZ (SOJ) bevat met €6.081.000 voor de gemeente Alblasserdam het grootste onderdeel van de begroting 2025 van de DG&J.

Zie onderstaande overzichten voor de bijdrage van Alblasserdam voor 2025 aan de DG&J, specifiek voor het onderdeel SOJ.

| Taakvelden                               | Alblasserdam     | Dordrecht         | Gorinchem         | Hardinxveld-Giessendam | Hendrik-Ido-Annabicht | Hoeksche Vlaard   | Molenlanden       | Papendrecht       | Sliedrecht       | Zwijndrecht       | Totaal             |
|------------------------------------------|------------------|-------------------|-------------------|------------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|-------------------|------------------|-------------------|--------------------|
| 6.752 – Jeugdhulp ambulant regionaal     | 2.824.560        | 20.486.220        | 5.483.855         | 2.982.401              | 4.656.118             | 10.124.603        | 5.658.471         | 4.125.362         | 3.899.601        | 8.861.651         | 69.102.843         |
| 6.752.x – Vervoerskosten                 | 80.543           | 728.483           | 222.207           | 140.327                | 137.927               | 396.220           | 202.977           | 116.693           | 167.089          | 452.844           | 2.645.310          |
| 6.753 – Jeugdhulp ambulant landelijk     | 318.742          | 1.378.034         | 245.113           | 234.564                | 617.929               | 844.203           | 446.886           | 714.227           | 200.895          | 337.631           | 5.338.224          |
| 6.762 – Jeugdhulp met verblijf regionaal | 1.641.944        | 18.057.732        | 4.139.342         | 1.836.112              | 1.827.972             | 4.635.933         | 3.302.393         | 3.067.198         | 2.108.773        | 6.449.019         | 47.066.417         |
| 6.763 – Jeugdhulp met verblijf landelijk | 265.570          | 1.148.151         | 204.223           | 195.434                | 514.847               | 703.374           | 372.337           | 595.080           | 167.382          | 281.308           | 4.447.704          |
| 6.792 – PGB Jeugd                        | 251.492          | 3.346.777         | 504.605           | 235.512                | 489.468               | 1.240.815         | 665.592           | 254.834           | 226.381          | 1.117.898         | 8.353.374          |
| 6.821 – Jeugdbescherming                 | 383.345          | 3.445.113         | 1.055.491         | 397.326                | 335.715               | 1.383.155         | 733.099           | 964.071           | 752.335          | 1.546.862         | 11.038.532         |
| 6.822 – Jeugdreclassering                | 37.504           | 353.500           | 107.609           | 40.075                 | 33.512                | 138.029           | 73.509            | 103.800           | 78.566           | 162.147           | 1.128.249          |
| Uitvoeringskosten SOJ                    | 277.305          | 1.782.079         | 575.938           | 235.511                | 312.987               | 893.506           | 453.205           | 387.084           | 330.148          | 602.314           | 5.900.077          |
| <b>Totaal</b>                            | <b>6.081.005</b> | <b>50.726.088</b> | <b>12.558.384</b> | <b>6.297.261</b>       | <b>8.946.475</b>      | <b>20.361.840</b> | <b>11.908.468</b> | <b>10.348.348</b> | <b>7.931.189</b> | <b>19.861.673</b> | <b>155.020.731</b> |

Via de door u ingediende zienswijze is door u verzocht de inschatting van de bijdrage voor 2025 van € 6.081.000 te verlagen met € 200.000.

## 1.2 Kadernota 2026 DG&J Alblasserdam

De DG&J heeft een kadernota 2026 naar gemeenten verstuurd. Deze kadernota 2026 is behandeld in het AB van 19 december 2024. In april zal naar verwachting de zienswijze procedure starten voor de jaarafrekening 2024 en de begroting 2026.

Zie onderstaand overzicht waarin de gemeentelijke bijdrage per gemeente verdeeld in de taken GGD, LVS en VT en SOJ staan aangegeven.

## Gemeentelijke bijdrage totaal DG&J

(bijdragen x € 1)

|                        | Totaal             | GGD, LVS en VT    | SOJ                |
|------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|
| Alblasserdam           | 9.421.422          | 1.522.351         | 7.899.070          |
| Dordrecht              | 62.203.177         | 9.298.277         | 52.904.900         |
| Gorinchem              | 16.576.491         | 2.897.993         | 13.678.498         |
| Hardinxveld-Giessendam | 8.196.091          | 1.402.869         | 6.793.223          |
| Hendrik-Ido-Ambacht    | 12.556.885         | 2.416.981         | 10.139.903         |
| Hoeksche Waard         | 29.125.380         | 5.790.346         | 23.335.034         |
| Molenlanden            | 15.781.821         | 3.195.055         | 12.586.766         |
| Papendrecht            | 15.266.590         | 2.250.207         | 13.016.384         |
| Sliedrecht             | 10.862.390         | 2.008.546         | 8.853.845          |
| Zwijndrecht            | 25.006.847         | 3.343.847         | 21.663.000         |
| <b>Totaal</b>          | <b>204.997.094</b> | <b>34.126.472</b> | <b>170.870.622</b> |

Op 13 februari 2024 is het college een geactualiseerde bijdrage 2026 verstrekt welke verwerkt zal worden in de concept begroting 2026 van de DG&J.

### Te betalen aan de GR DG&J volgens de begroting 2025 besloten in het AB van 11 juli.

|                                                                                                                                       |           |              |                  |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|--------------|------------------|-----------|
| Onderdeel inwonerbijdrage                                                                                                             | 2025      | 2026         | 2027             | 2028      |
| Begroting 2025 GR DG&J                                                                                                                | 1.443.083 | 1.443.083    | 1.443.083        | 1.443.083 |
| 1e begrotingswijziging                                                                                                                | 54.961    | 26.308       | 26.308           | 26.308    |
|                                                                                                                                       | 1.498.044 | 1.469.391    | 1.469.391        | 1.469.391 |
| Onderdeel SOJ                                                                                                                         |           |              |                  |           |
| Begroting 2025 GR DG&J                                                                                                                | 6.081.005 | 6.090.000    | 6.090.000        | 6.090.000 |
| via ingediende zienswijze verlaging                                                                                                   | -200.000  | -200.000     | -200.000         | -200.000  |
|                                                                                                                                       | 5.881.005 | 5.890.000    | 5.890.000        | 5.890.000 |
| Totaal bijdrage GR DG&J, opgenomen in onze begro                                                                                      | 7.379.049 | 7.359.391    | 7.359.391        | 7.359.391 |
| Gemeentelijke bijdrage zoals opgenomen in de Concept Kadernota 2026, versie 14 oktober 2024                                           |           |              |                  |           |
| Onderdeel inwonerbijdrage                                                                                                             |           | 1.522.351,00 | excl voorstellen |           |
| Onderdeel SOJ                                                                                                                         |           | 7.899.070,00 |                  |           |
| Totaal                                                                                                                                |           | 9.421.421,00 |                  |           |
| Onderdeel inwonerbijdrage                                                                                                             |           | 1.652.217,00 | incl voorstellen |           |
| Onderdeel SOJ                                                                                                                         |           | 7.899.070,00 |                  |           |
| Totaal                                                                                                                                |           | 9.551.287,00 |                  |           |
| Gemeentelijke bijdrage zoals opgenomen in de Concept Kadernota 2026, versie 11 november 2024, behandeld in het AB op 19 december 2024 |           |              |                  |           |
| Onderdeel inwonerbijdrage                                                                                                             |           | 1.522.351,00 |                  |           |
| Onderdeel SOJ                                                                                                                         |           | 7.899.070,00 |                  |           |
| Totaal                                                                                                                                |           | 9.421.421,00 |                  |           |
| Geactualiseerde bijdrage 2026 zoals deze zullen worden verwerkt in de primaire begroting 2026 (brief 13 februari 2025)                |           |              |                  |           |
| Onderdeel inwonerbijdrage                                                                                                             |           | 1.567.448,00 |                  |           |
| Onderdeel SOJ                                                                                                                         |           | 8.312.678,00 |                  |           |
|                                                                                                                                       |           | 9.880.126,00 |                  |           |
| Stijging t.o.v. onze begroting                                                                                                        |           | 2.520.735,00 |                  |           |
| Inwonerbijdrage GGD, LVS en Veilig Thuis stijgt met                                                                                   |           | 98.057,00    |                  |           |
| Bijdrage Jeugdhulp stijgt met                                                                                                         |           | 2.422.678,00 |                  |           |

De geactualiseerde bijdrage voor 2026 voor jeugdhulp welke in de begeleidende brief (zie bijlage) is opgenomen is voor jeugdhulp 8,3 miljoen, terwijl wij in onze begroting rekening hebben gehouden met 5,9 miljoen. Dit resulteert in een stijging t.o.v. onze begroting van 2,5 miljoen.

Nog voordat stijging van kosten in het dashboard zichtbaar waren, gaven de Brughuispartners tijdens het ambtelijk overleg eind 2024 aan dat in 2024 en 2025 hogere kosten te verwachten waren voor de gemeente Alblasserdam binnen het segment wonen omdat ons lokale voorveld genoodzaakt was naar deze voorziening te verwijzen.

Binnen de jeugdhulp is het een bekend gegeven dat kleine aantallen een grote impact kunnen hebben op de totale kosten. Een crisis in een groot gezin, die leidt tot een uithuisplaatsing van meerdere kinderen, kan de kosten in een jaar met vele tonnen doen stijgen. Om die reden is de invloed op de kosten binnen segment 2 (woonsegment) relatief beperkt.

In de begroting 2025 werd rekening gehouden met 2,8 miljoen binnen taakveld “ambulante jeugdhulp”. In de kadernota voor 2026 wordt gerekend op 3,8 miljoen binnen ambulante jeugdhulp (stijging 35%).

Deze kostenstijging is cijfermatig te verklaren door de kostenstijging die we in 2024 ook zien binnen deze groep. Inhoudelijk kan de vraag worden gesteld of deze vertaling terecht is.

Voor het taakveld “verblijf” werd in de begroting 2025 gerekend met 1,6 miljoen. Binnen dit taakveld vallen de kosten die onder het eerder genoemd onderdeel wonen valt. In de kadernota voor 2026 bedraagt dit 3,1 miljoen (stijging van 94%).

Deze kostenstijging is cijfermatig deels te verklaren door de kostenstijging die we in 2024 ook zien. Echter komt deze niet overeen met de kostenstijging die we binnen dit segment 2 zien (die was namelijk maar 50%). Deze stijging is echter beduidend hoger dan we zouden verwachten op basis van de eerdere kostenstijging in 2024. Bovendien kan ook hier de inhoudelijke vraag worden gesteld of het doortrekken van de kostenstijging over 2024 naar 2026 terecht is.

Dus in totaal is dit een stijging van de kosten van 2,5 miljoen, wat ook het verschil is tussen wat wij hebben begroot en wat nu wordt voorgesteld in de kadernota. De verschillen vallen dus binnen deze taakvelden/ segmenten.

Conclusie: DG&J gaat er in haar kadernota van uit dat de kostenstijging gewoon doorgang vindt. Een voorbeeld voor nadere duiding: binnen segment 2 kunnen we beargumenteren dat de kostenstijging vooral zit op 2 hele dure casussen (informatie uit het Dashboard en van het Brughuis). Financieel gaat de DG&J er van uit dat er in 2025 weer twee dure casussen bovenop komen en in 2026 weer 2 (dus een stijging van 4 casussen). **Aan de DG&J zou de vraag gesteld kunnen worden hoe realistisch en eerlijk het is om de cijfers op deze manier te extrapoleren.**

## 1.3 Informatie DG&J over de bestuurlijke opdracht

Vanwege het ravijnjaar waar gemeenten op af stevenen voert de DG&J een bestuurlijke opdracht uit. De aanleiding voor die opdracht zijn de grote financiële uitdagingen waar gemeenten voor staan. De doelstelling van de bestuurlijke opdracht is het in kaart brengen van mogelijkheden die de DG&J ziet om binnen haar verantwoordelijkheden bij te dragen aan het beheersbaar houden van de kosten in het jeugddomein.

Op 23 oktober 2024 is er namens de wethouders financiën binnen onze regio een brief verstuurd naar de DG&J waarin verzocht is om zicht te verkrijgen op de voortgang van de bestuurlijke opdracht. Onderstaande tekst is een onderdeel van bovengenoemde brief.

Er komen voor ons als gemeenten financieel spannende jaren aan. Uw GR voert voor onze gemeenten een aantal belangrijke taken uit die ten goede komen aan onze inwoners. Voor het uitvoeren van deze taken vloeit een substantieel deel uit onze begrotingen richting uw GR. Dat maakt dat we samen aan de lat staan voor het goed opvangen van de financiële consequenties die als gevolg van veranderend rijksbeleid, nieuwe of vernieuwde wetgeving en andere ontwikkelingen bij ons als gemeenten terecht komen.

#### **Bestuursopdracht**

Vandaar dat het ONS-D vorig jaar aan u gevraagd heeft om een bijdrage te leveren aan het opvangen van deze consequenties. In het verleden deden we dit vaak volgens het “trap-op trap-af”-principe. In de afgelopen jaren zijn we op deze wijze met elkaar de trap op gegaan. De komende jaren geven we als gemeenten gemiddeld 7% minder uit. We willen dit principe - nu we de trap afgaan - niet toepassen. Daarbij is ervan uitgegaan dat u als GR zelf het beste in staat bent om voor uw organisatie scenario's in beeld te brengen. U hebt als AB hiervoor een bestuursopdracht geformuleerd die in november 2023 in uw AB is vastgesteld.

Aan deze bestuursopdracht zat ook een tijdspad gekoppeld. In dat tijdspad was vastgelegd dat de uitkomsten van uw onderzoek in de zomer van 2024 gepresenteerd zouden worden. Dat was ook een logisch moment. U zou dan de uitkomsten van dit onderzoek kunnen gebruiken voor de uitgangspunten in uw (primitieve) begroting voor 2026. En dit kunnen wij als gemeenten vervolgens verwerken in onze perspectiefnota's voor 2026 en verder.

#### **Uitkomsten bestuursopdracht**

Wij hebben echter tot op heden nog onvoldoende concrete uitkomsten van uw bestuursopdracht mogen ontvangen. Het lijkt ons van belang dat die uitkomsten zo snel mogelijk gedeeld worden. Op de eerste plaats voor uw eigen GR. Maar zeker ook voor ons als deelnemende gemeenten.

Op 18 november heeft de DG&J een brief opgesteld en gereageerd op het verzoek van de wethouders financiën, zie onderstaande tekst (betreft een onderdeel van de brief). De volledige brief vindt u in de bijlagen toegevoegd.

#### **Wat is onze reactie op uw verzoek tot aanpassing van het tijdspad?**

Wij delen uw zorg over de financiële situatie van gemeenten in de komende jaren. En begrijpen dat u hier op wilt voorsorteren in uw perspectiefnota's voor 2026 en verder. Het algemeen bestuur van de DG&J heeft een aantal voorstellen geselecteerd om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van gemeenten. Wij hebben de uitwerking van deze voorstellen voortvarend opgepakt. De uitwerking vraagt om een zorgvuldig proces en afstemming met alle betrokken partijen. Het is voor ons niet mogelijk om dit proces te versnellen. Mede omdat wij tegelijkertijd een groot aantal andere bestuurlijke opdrachten en trajecten uitvoeren, die allen (mede) gericht zijn op het beheersbaar houden van de kosten van het sociaal domein voor gemeenten. Voor de voorstellen waar de DG&J (mede) trekker van is, streven wij naar een financieel effect vanaf 2026.

De DG&J geeft in de kadernota 2026 aan dat in onderstaande punten ruimte zit, waarbij de focus met name ligt in de lokale keuzes die individuele gemeente kunnen maken.

- Uitvoeren Verbeterprogramma jeugdhulp (hervormingsagenda, vooral gericht op de toegang)
- Terugbrengen aantal meldingen (Grip op de toegang)
- Versterking lokale teams (Brughuis)
- Versterken en beter gebruik maken van voorliggende voorzieningen (lokaal preventief veld)

Deze punten komen overeen met de reactie van de DG&J in de brief van 18 november 2024 naar de wethouders financiën m.b.t. de bestuursopdracht. Zoals u kunt zien wordt de verantwoordelijkheid voor het zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden primair bij de gemeenten belegd. Tegelijkertijd zijn de lopende impactanalyses (zoals van Veilig Thuis) nog niet uitgewerkt, en heeft de bestuursopdracht van Leerplicht wegens de constante wisselingen onnodige vertraging opgelopen. Ook geeft DG&J in haar reactie niet aan waar binnen haar GR er besparingsmogelijkheden zijn. **Hier zou u als Raad de**

**DG&J kritisch op kunnen bevragen. Bijvoorbeeld hoe de DG&J de bovenstaande lokale keuzes voor zich ziet en hoe dit tot besparingen zou kunnen lijden.**

## **Deel 2: toekomstige beleidsmatige keuzes**

Zoals u heeft kunnen lezen geeft de DG&J aan dat er lokaal mogelijkheden zijn om als gemeente meer grip te krijgen op de kosten binnen het jeugddomein.

Zowel onze beleidsmatige als organisatorische ideeën staan centraal tijdens het tweede deel van de avond.

Voorstel doelen voor dit deel van de bijeenkomst:

- a. Informeren over beleidsmatige en organisatorische ideeën voor het jeugddomein binnen Alblasterdam
- b. Eerste reactie ophalen over de ideeën.
- c. Indien het zover komt dat de ideeën eindigen in raadsbesluiten: vragen om medewerking bij het effectueren.

Vanuit Alblasterdam worden onderstaande onderwerpen onderzocht

- Jeugdhulp binnen segment 4, ambulante zorg, (gedeeltelijk) lokaal (en niet in de zorgmarkt), ook onderdeel van de bestuursopdracht DG&J.
- Meer grip op de toegang (ook via GI en huisartsen) middels Jeugdhulp naar Voren
- Doorontwikkeling Brughuis door meer gebruik te maken van voorliggende voorzieningen
- Doorontwikkeling naar specifiek beschikken in de zorgmarkt

Regionaal wordt in het kader van de nieuwe inkoop serieus nagedacht over het niet inkopen van (een deel van) segment 4, namelijk het onderdeel specialistisch veel voorkomend. Dit kan gezien worden als een vervolgstap op jeugdhulp naar de voorkant, waar wij in Alblasterdam al veel ervaring mee hebben. Met het lokaal team hebben er al gesprekken plaatsgevonden om te onderzoeken welk aanbod wij in Alblasterdam kansrijk achten om volledig lokaal als algemene voorziening te organiseren. Voor dit aanbod willen wij dan de achterkant dichtzetten, oftewel voor dat betreffende aanbod bieden wij in Alblasterdam dan geen alternatief meer in de regionale zorgmarkt. Dit betekent dat als wij meer hulp lokaal willen organiseren, er ook lokaal voldoende capaciteit beschikbaar moet zijn hebben om aan de vraag te kunnen voldoen. Tegelijkertijd willen we hiermee ook een bezuiniging realiseren, door bijv. € 200.000 uit te geven aan het aanbod in de regionale zorgmarkt, het lokale team vragen om dit voor bijvoorbeeld € 175.000 te organiseren.

**U kunt als Raad de DG&J bevragen in hoeverre zij deze lokale bewegingen ondersteunen in het effectueren.**

*NB: het is op dit moment absoluut nog niet zeker dat het college al deze ideeën aan u ter besluitvorming gaat voorleggen, alhoewel er wel bestuurlijk draagvlak ligt voor bovengenoemde ideeën. Daarnaast bestaat het bewustzijn dat als deze voorstellen aan de raad ter besluitvorming voorgelegd gaan worden, het niet bij voorbaat vaststaat dat u de voorstellen zult goedkeuren.*